

OLAF v roce 2021: Odhalování a prevence podvodů

V roce 2021 doporučil Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), aby bylo do rozpočtu EU získáno zpět více než půl miliardy eur. Úřad OLAF odhaloval a vyšetřoval podvodníky, kteří jsou čím dál tím přizpůsobivější, a pracoval na předcházení podvodům proti Nástroji EU pro oživení a odolnost, jehož hodnota dosahuje několika miliard eur, a navzdory přetrvávajícím problémům způsobeným pandemií tak dále chránil rozpočet EU.

Dnes zveřejněná zpráva úřadu OLAF za rok 2021 ukazuje nové trendy u podvodů v celé řadě oblastí a uvádí rovněž vyšetřování a operace, které se speciálně zaměřují na podvodné systémy poškozující životní prostředí (např. projekt zalesňování, který se nikdy neuskutečnil, nebo zborcený vodovod pro pitnou vodu), jakož i významné podvody v oblasti cel a pašování odpadu.

V komentáři ke zveřejnění výroční zprávy úřadu OLAF za rok 2021 generální ředitel úřadu OLAF Ville Itälä uvedl: „Úřad OLAF měl v loňském roce při vyšetřování opět vynikající výsledky a přispěl k ochraně finančních zájmů EU tím, že doporučil ke zpětnému získání více než půl miliardy eur ztracených v důsledku podvodů a nesrovnalostí.

Prevence je nejúčinnějším nástrojem, který máme k dispozici, a je základním kamenem práce úřadu OLAF a orgánů EU. Kromě svých vyšetřování přispěl úřad OLAF v roce 2021 k vytvoření ochranných opatření proti podvodům, které by se mohly zaměřit na Nástroj pro oživení a odolnost, v jehož rámci bude pro zajištění ekologické a digitální transformace Evropy investováno více než 720 miliard eur. Podvody stále více poškozují lidské zdraví, bezpečnost i životní prostředí. Jak uvádí zpráva úřadu OLAF, ochrana před podvody je ještě důležitější s ohledem na navýšení finančních prostředků EU vyčleněných na ekologickou transformaci.

Podvodníci se i nadále snažili využít onemocnění COVID-19 – odhalili jsme, že v době, kdy byla veškerá pozornost zaměřena na zavádění očkovacích látek, se podvodníci pokoušeli obrátit se na vnitrostátní orgány s falešnými nabídkami očkovacích látek v hodnotě více než 16 miliard eur.

Rok 2021 byl pro úřad OLAF důležitým rokem také proto, že jsme usilovně pracovali na přípravě podrobných informací, které jsme zaslali Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO). Naše práce je pro tento úřad důležitá. Na základě našich informací úřad EPPO otevřel nejméně 85 případů. Veškerá tato činnost naše zaměstnance velmi intenzivně zaměstnala. Jsem hrdý na službu, kterou OLAF poskytuje Evropanům."

Vyšetřovací činnost úřadu OLAF v roce 2021:

- Úřad OLAF **uzavřel 212 vyšetřování** a pro příslušné vnitrostátní orgány a orgány EU vydal **294 doporučení**.
- OLAF doporučil EU **získat zpět do rozpočtu částku ve výši 527,4 milionu eur**.
- OLAF zahájil **234 nových vyšetřování**, poté co **jeho odborníci obdrželi a analyzovali 1 110 sdělení**.

Podvodníci nadále využívali pandemii a stali se ještě sofistikovanějšími a přizpůsobivějšími. Pokud jde o výdaje, nejvíce znepokojivým jevem je infiltrace organizovaných zločineckých skupin za využití administrativních nesrovnalostí, jako je dvojitý financování, střet zájmů, manipulace s veřejnými zakázkami a další prostředky.

Úřad OLAF pokračoval ve vyšetřování případů pochybení a nedodržování pravidel ze strany členů a zaměstnanců orgánů, institucí a jiných subjektů EU, čímž přispěl k prosazování nejvyšších standardů veřejné služby v EU.

Pokud jde o příjmy, podvodníkům se dařilo řešit větší obtíže při přemísťování velkého množství zboží tím, že zásilky dělili na zásilky menší. K zakrytí podhodnocování a podvodů souvisejících s původem byly využívány složité systémy chování krycích společností usazených v mnoha jurisdikcích, a to i mimo EU. V souvislosti s onemocněním COVID-19, ekologickou transformací a nakládáním s odpady se objevily nové podvodné systémy.

Podvody zaměřené na ekologické projekty a digitalizaci

Minimálně 37 % finančních prostředků z Nástroje EU pro oživení a odolnost bude směřovat na usnadnění ekologické transformace EU. V roce 2021 úřad OLAF odhalil a vyšetřoval případy, které ukazují, jak se podvodníci také zaměřili na ekologické projekty, jakož i na financování digitalizace, což je další pilíř financování nástroje NextGenerationEU. Tyto případy a systémy chování budou podkladem pro analýzu úřadu OLAF a jeho budoucí vyšetřování, čímž se ochrání další provádění Nástroje pro oživení a odolnost. Zpráva úřadu OLAF za rok 2021 uvádí případy podvodů proti financování softwarových projektů, financování projektů týkajících se alternativ k pesticidům a financování lesů či letadel šetrnějších k životnímu prostředí. Pašování přes hranice může mít rovněž negativní dopad na ekologické ambice Evropy: jak vyplývá ze zprávy, OLAF aktivně bojuje proti obchodování s odpady, pašování nezákonných chladicích plynů a nedovoleným pesticidům.

Předcházení podvodům a ochrana prostředků na podporu oživení EU

Nejúčinnějším způsobem, jak zajistit, aby každé euro bylo vynaloženo dobře, je předcházet ztrátám příjmů a podvodům v oblasti výdajů. V minulém roce se úřad OLAF i nadále zaměřoval na prevenci. Jeden z případů uvedených ve zprávě úřadu OLAF za rok 2021 ukazuje, jak vyšetřovatelé úřadu OLAF odhalili možné zneužití prostředků ve výši minimálně 330 milionů eur – a doporučili zabránit mu dříve, než k němu mohlo dojít.

Odborníci úřadu OLAF na předcházení podvodům rovněž v roce 2021 pracovali na možných rizicích pro Nástroj pro oživení a odolnost. Zvláštní pracovní skupina prověřovala vnitrostátní plány za účelem určení vhodných opatření k předcházení podvodům a o svých poznatcích informovala přímo kolegy v Evropské komisi, kteří byli pověřeni schvalováním národních plánů pro oživení a odolnost 27 členských států EU.

Falešné nabídky očkovacích látek proti onemocnění COVID-19

V únoru 2021 vydal úřad OLAF jasné veřejné varování před možnými podvody v souvislosti s očkovacími látkami proti onemocnění COVID-19. OLAF obdržel od vládních zdrojů v členských státech EU informace o nabídkách údajných zprostředkovatelů na prodej velkého množství očkovacích látek, většinou těch, které byly schváleny pro použití v EU. Cílem podvodníků bylo – jak úřad OLAF zjistil – přesvědčit veřejné orgány, aby poskytly vysoké zálohy na zajištění prodeje, a poté s penězi zmizet. Všechny tyto různé pokusy o podvod se týkaly téměř 1,2 miliardy dávek očkovacích látek, za něž byla požadována cena ve výši více než 16,4 miliardy eur. Zásah úřadu OLAF pomohl tyto falešné nabídky odhalit, zabránit obrovským ztrátám pro veřejné finance a ochránit zavádění očkovacích látek.

Pašování tabáku

Tabákové výrobky představují velkou část pašovaného nebo padělaného zboží, na něž se úřad OLAF každoročně zaměřuje. Rok 2021 nebyl jiný: úřad OLAF a jeho partneři zabránili tomu, aby se na trh EU dostalo celkem 437 milionů nelegálních cigaret. Z těchto cigaret bylo 93 milionů pašováno do EU, 253 milionů cigaret bylo zabaveno mimo její hranice a 91 milionů cigaret bylo nezákonně vyrobeno na různých místech po celé EU. Úřad OLAF rovněž pomohl vnitrostátním orgánům zabavit celkem 372 tun surového tabáku. Odhaduje se, že díky těmto opatřením se podařilo uchránit členské státy EU před ztrátou příjmů ve výši 90 milionů eur.

Úplné znění zprávy najdete [zde](#).

Poslání, mandát a pravomoci úřadu OLAF:

Úkolem úřadu je odhalovat podvody s finančními prostředky EU, vyšetřovat a bránit jim.

Tento úkol plní úřad OLAF tím, že:

- provádí nezávislá vyšetřování podvodů a korupce v souvislosti s finančními prostředky EU, s cílem zajistit, aby veškeré peníze daňových poplatníků EU byly vydány na projekty, které mohou v Evropě vytvářet pracovní místa a růst,
- přispívá k posilování důvěry občanů v orgány EU, neboť vyšetřuje závažná pochybení zaměstnanců EU a členů orgánů EU,
- vypracovává účinnou unijní politiku boje proti podvodům.

Ve své nezávislé vyšetřovací funkci může úřad OLAF vyšetřovat záležitosti týkající se podvodů, korupce a jiných trestných činů, které poškozují finanční zájmy EU. Jedná se o:

- veškeré výdaje EU: hlavními kategoriemi výdajů jsou strukturální fondy, fondy zemědělské politiky a rozvoje venkova,

- přímé výdaje a vnější pomoc,
- některé oblasti příjmů EU, zejména cla,
- podezření ohledně závažných pochybení ze strany zaměstnanců EU a členů orgánů EU.

Jakmile úřad OLAF vyšetřování skončí, je úkolem příslušných orgánů EU a členských států, aby doporučení úřadu OLAF přezkoumaly a rozhodly o následných opatřeních. U všech dotčených osob je uplatňována zásada presumpce nevinu, dokud příslušný vnitrostátní soud nebo soud EU neprokáže jejich vinu.

Další informace:

Jana CAPPELLO
mluvčí
Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)
Telefon: +32 229 85549
E-mail: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

Eirini NIKOLAIDOU
zástupkyně mluvčí
Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF)
+32 229 83128
olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud

